

שמע מינה יכול שמע מינה – We indeed derive from this that he can

OVERVIEW

עשה עמי The גמרא concluded that ר' יוחנן maintains that the master can tell his slave ר"י with the Our תוספות explains how we can reconcile this view of רשב"ג and the רבנן between מחלוקת previously mentioned.

asks: תוספות

ואם תאמר רבי יוחנן היכי מוקי פלוגתייהו דרבן שמעון בן גמליאל ורבנן דלעיל¹ -

רשב"ג מחלוקת between ר"י establish the previous and the רבנן? תוספות explains his question -

דלא מצי למימר דפליגי דמר סבר יכול ומר סבר אינו יכול כדפריך לעיל² -

For we cannot say that the argument is that the master maintains that the master can say עמי עשה and רשב"ג maintain he cannot, for the גמרא already refuted this interpretation -

ואי כדאסיקנן לעיל דאמר צא מעשה ידיך במזונותיך ובשני בצורת לא ספיק כולי -

And if we will interpret their מחלוקת as the גמרא concluded previously that the master told the slave במזונותיך במעשה ידיך but that is not sufficient to support the שני בצורת in עבד, etc.

אם כן לכולי עלמא אינו יכול³ -

If that indeed is their מחלוקת then it turns out that everyone (the רבנן and רשב"ג) agrees that the master cannot say עמי וכו', עשה עמי וכו', which is the opposite of ר' יוחנן's ruling.

answers: תוספות

ויש לומר דאף על גב דבשאר שנים יכול בשני בצורת אינו יכול -

And one can say; that even though generally by other years (not hunger years) the master can say עשה עמי וכו', however during hunger years he cannot say עשה עמי. The reason for this is -⁴

דבשאר שנים ימצא מרחמים יותר כשיחזור על הפתחים מבשני בצורת:⁵

¹ On the previous עמוד they argue if the עבד can tell his master during hunger years; (the view of רשב"ג), or not (the view of the רבנן).

² The גמרא there asks that even if רשב"ג maintains 'עמי וכו' עשה עמי וכו', nevertheless that does not give the עבד the right to say 'עשה עמי וכו' at most he can claim בפרנסתי ידי בפרנסתו. או תן לי מעשה ידי בפרנסתו או פרנסני או הוציאני לחירות.

³ If the master is able to say 'עמי וכו' עשה עמי וכו', why establish the case where the master said 'עמי וכו' עשה עמי וכו' (for even though it is necessary according to רשב"ג, nevertheless), let the חכמים state explicitly that הרשות ביד רבו (even) say עשה עמי וכו'. See (also) אמ"ה # 90.

⁴ This explains that the מחלוקת between רשב"ג and רבנן is as the גמרא stated previously, and the reason we maintain there that עמי עשה עמי is because there it is a special case of שני בצורת.

⁵ In prosperous times people are more willing to help than in times of hunger.

because in ‘other years’ (not hunger years) he will find more merciful people to help him when he goes from door to door, than he will find בשני בצורת.

SUMMARY

Even if we maintain זנך ואני עמי ואני זנך, however this does not apply to hunger years.

THINKING IT OVER

According to the מסקנא of תוספות what is the מחלוקת between רשב"ג ורבנן, and what do they maintain regarding whether זנך ואני עמי ואני זנך or not?⁶

---

⁶ See אמ"ה # 93-95.